

Sprawozdanie z działalności Państwowej Rady Ochrony Przyrody za lata 1991–1995

Organizacja Rady

Państwowa Rada Ochrony Przyrody została powołana w składzie 30 osób przez ministra Macieja Nowickiego w lutym 1991 r. Po wejściu w życie nowej ustawy o ochronie przyrody minister Stefan Kozłowski potwierdził powołanie członków w styczniu 1992 r. i wówczas Rada ukonstytuowała się, wybierając przewodniczącego (prof. dr hab. R. Olaczek), dwóch wiceprzewodniczących (prof. dr hab. E. Symonides i prof. dr hab. Z. Głowaciński) i przewodniczących Komisji:

- Parków Narodowych i Rezerwatów – prof. dr hab. Z. Denisiuk,
- Ochrony Zwierząt – prof. dr hab. K. Dobrowolski z Podkomisją ds. Ochrony Żubra – przewodniczący prof. dr hab. W. Pilarski,
- Ochrony Roślin – prof. dr hab. B. Polakowski,
- Ochrony Obszarów Torfowiskowo-Wodnych – prof. dr hab. K. Tobolski,
- Ochrony Przyrody Nieożywionej – prof. dr hab. Z. Rubinowski,
- Polityki Ochrony Przyrody – prof. dr hab. L. Ryszkowski,
- Edukacji – prof. dr hab. P. Migula.

Dwie ostatnie Komisje nie podjęły działalności; w trakcie kadencji powołano dwie nowe Podkomisje: ds. Ochrony Jaskiń i Obszarów Krasowych (dr J. Grodzicki) oraz ds. Ogródów Zoologicznych (dr M. Rembiszewski).

W czasie kadencji zmarli trzej członkowie Rady, profesorowie: Włodzimierz Michajłow, Adam Pałczyński i Zygmunt Skibniewski. W pracach Rady uczestniczyli do końca, swoją pracą zawodową i społeczną wnieśli w rozwój ochrony przyrody w Polsce wkład ogromny, o którym będziemy zawsze pamiętać.

Jedna z powołanych do Rady osób zrezygnowała z godności członka (prof. dr hab. M. Kulesza), parę osób przestało uczestniczyć w pracy ze względu na wiek i stan zdrowia lub zmianę miejsca pracy.

Zmiany w kraju i ich wpływ na ochronę przyrody

W czasie tej kadencji dokonano wiele zmian w funkcjonowaniu państwa i zaszło wiele wydarzeń korzystnych i niekorzystnych dla ochrony przyrody. Jak i w innych dziedzinach życia społecznego prze-

zywaliśmy wielkie nadzieje i przykre rozczarowania. W ciągu 5 lat współpracowaliśmy z czterema kolejnymi ministrami ochrony środowiska (M. Nowicki, S. Kozłowski, Z. Hortmanowicz, S. Żelichowski) i trzema głównymi konserwatorami przyrody (R. Andrzejewski, J. Komornicki, A. Grzywacz). Od końca 1993 r. stanowisko Głównego Konserwatora Przyrody pozostaje nie obsadzone, a jego obowiązki spełnia bezpośrednio minister. Niewątpliwym osiągnięciem ochrony przyrody w tych latach było: uchwalenie przez Sejm nowej ustawy o ochronie przyrody i jej sukcesywne wdrażanie w życie; wydanie przez ministra nowych rozporządzeń o ochronie gatunkowej roślin i zwierząt; utworzenie trzech nowych parków narodowych (Biebrzańskiego i Gór Stołowych w 1993 r., a Magurskiego w 1995 r.), powiększenie obszaru kilku innych parków narodowych, podjęcie prac nad planami ochrony oraz wzmocnienie materialne i organizacyjne całego systemu parków narodowych; uznanie trzech nowych obszarów za światowe rezerваты biosfery; ustanowienie ok. 40 nowych parków krajobrazowych; opracowanie instrukcji sporządzania planów ochrony dla parków narodowych; udział Polski w opracowaniu światowego programu ochrony różnorodności biologicznej i ratyfikowanie przez Sejm konwencji o różnorodności biologicznej. W tych osiągnięciach miała udział PROP jako instytucja lub przez uczestnictwo swoich członków.

Jednocześnie byliśmy poddani kilku próbom podporządkowania systemu ochrony przyrody różnym sektorowym ambicjom i interesom, a nawet zupełnego rozbicia go. Próbowano zniszczyć kadrę dyrektorów parków narodowych, poczynając od Wielkopolskiego PN, za którym 10 innych dyrektorów było na liście do zwolnienia. Listę tę, zawierającą 11 nazwisk, zawartą w piśmie z dn. 27.08.1992 z podpisem ministra Z. Hortmanowicza, a adresowaną do PROP, pokazał przewodniczącemu Rady p. Szulc, dyrektor gabinetu ministra. Uzasadnieniem odwołania dyrektorów ze stanowiska nie była ocena ich pracy, lecz przypuszczenie, że „mogą nie sprostać zadaniom stawianym przez nową ustawę o ochronie przyrody”. Do sekretariatu PROP pismo to nigdy nie wpłynęło. Przygotowane i uzgodnione programy tworzenia nowych lub powiększenia istniejących parków narodowych zostały w 1992 r. storpedowane. Powstały zaległości w realizacji projektów rezerwatów przyrody; trwa też impas w działalności Straży Ochrony Przyrody; PROP nie z własnej woli była wciągana w ostre spory i polemiki najpierw wokół ustawy o ochronie przyrody i uprawnień samorządów, w konflikty z leśnictwem na tle parków narodowych, konflikty z PZŁ w sprawie ochrony zwierząt, wreszcie w ostry konflikt z ministrem Z. Hortmanowiczem w związku z jego polityką personalną i łamaniem zasady praworządności w stosunkach z PROP. Pochłaniało to wiele czasu i zabierało energię, które można byłoby zużyć na bardziej sensowne cele.

Pragnę wyrazić wdzięczność tym członkom Rady, którzy solidarnie bronili niezależności PROP i autonomii systemu ochrony przyrody, którzy – zwłaszcza prof. E. Symonides – stoczyli ostre publiczne pojedynki polemiczne. Był to dla wielu działaczy czas gorzkich rozczarowań, gdy okazało się, że protest przeciwko oczywistym błędom i nadużyciom ministra, podpisany przez 40 uczonych i adresowany do premiera, Hanny Suchockiej, nie wywołał nawet najmniejszej reakcji. Sądzę, że gdyby niezdecydowany sprzeciw PROP, poparty przez opinię publiczną, to organizatorów i kierowników ochrony przyrody w Polsce spotkałby taki sam los, jaki był planowany dla łosi i „jelenia – byka europejskiego”, mianowicie odstrzał do stanu zerowego.

W otoczeniu systemu ochrony przyrody także dokonało się wiele zmian. Za pozytywne zmiany uznać należy:

1) nową ustawę o zagospodarowaniu przestrzennym, która uwzględniła potrzeby ochrony przyrody i może przyczynić się do opanowania złowrogiego chaosu, jaki w ostatnich latach zapanował w użytkowaniu przestrzeni;

2) rozwój i aktywność wielu organizacji ekologicznych, które potrafią wyrzucić presję na społeczeństwo i na organy władzy;

3) zmiany w zasadach gospodarki leśnej, które oceniamy pozytywnie i poprawę ekonomicznej sytuacji leśnictwa z której się cieszymy. Żałować jednak trzeba, że część kadr kierowniczych leśnictwa uznała, iż sama zapowiedź ekologizacji gospodarki leśnej już uczyniła ją tak ekologiczną, że ochrona przyrody – rezerваты i parki narodowe wraz z całą ich obsługą – stają się zbędne, bo „gospodarka leśna lepiej chroni ekosystemy leśne niż czynią to parki narodowe i rezerваты”.

Niekorzystne zmiany w otoczeniu systemu ochrony przyrody to prywatyzacja gruntów państwowych i zasobów przyrody, m.in. jezior, nie licząca się z potrzebami ochrony dziedzictwa przyrodniczego; to programowe stawianie interesów prywatnych ponad dobrem publicznym; rozprzężenie dyscypliny społecznej, prowadzące do nasilenia kłusownictwa na skalę dotychczas niespotykaną i bezkarności szkodnictwa ekologicznego; złe skutki niektórych przepisów ustawy o lasach, wyrażające się w masowych wyrębach lasów prywatnych i zadrzewień; wreszcie postawa wielu samorządów lokalnych, gotowych każde dobro wymienić na pieniądze i przeciwnych ochronie przyrody. Regres w nauczaniu ochrony przyrody w szkołach i ograniczenie programów badawczych w zakresie ochrony przyrody to dalsze przykłady niekorzystnych zmian.

Tok prac Rady

Sprawozdania z bieżącej działalności Rady przedstawiano na łamach czasopisma „Chrońmy Przyrodę Ojczystą”, dlatego pominięto wymienianie rutynowych czynności, których było bardzo wiele. Działalność Rady wyrażała się w:

- organizacji sesji plenarnych,
- pracy prezydium (w sposób kolegialny i indywidualny),
- pracy komisji Rady,
- uczestnictwie członków PROP w posiedzeniach, konferencjach i in. formach współdziałania z różnymi instytucjami i organizacjami.

Członkowie PROP pisali opinie i uwagi do ok. 10 projektów ustaw (do niektórych więcej niż raz), kilkudziesięciu projektów różnych zarządzeń i rozporządzeń, projektów ochrony i planów ochrony. Uczestniczyli w radach naukowych parków narodowych, w wojewódzkich komisjach ochrony przyrody, komisjach planów ochrony dla parków narodowych. Pięciu członków PROP uczestniczyło też w pracach Rady Ekologicznej przy Prezydencie RP (która, nawiasem mówiąc, powstała z potrzeby przeciwstawienia się działalności min. Z. Hortmanowicza).

Sesje plenarne PROP

W trakcie kadencji, PROP odbyła 12 sesji plenarnych, w tym 2 wyjazdowe – poza Warszawą. W większości z nich uczestniczyli liczni eksperci spoza Rady i goście zaproszeni ze względu na ich zainteresowanie tematyką obrad. Tematy i główne problemy:

1) 22.02.91. Zadania PROP w nowej kadencji, ustalenie stałych komisji Rady i wybór ich przewodniczących.

2) 29.01.92. W związku z wejściem w życie nowej ustawy o ochronie przyrody, zmieniającej sposób funkcjonowania PROP, Rada wybrała przewodniczącego i dwoje zastępców oraz uchwaliła regulamin.

3) 15.06.92. Omawiano program rozwoju parków narodowych i problemy związane z ich funkcjonowaniem.

4) 5.10.92. Omawiano sprawy konfliktowe w Wielkopolskim PN i in.

5) 17.12.92. Rada uchwaliła strategię ochrony zwierząt w Polsce, w tym drapieżników i dużych kręgowców, ze szczególnym uwzględnieniem żubra. Poza tym: Rada zaakceptowała protest skierowany do Prezesa Rady Ministrów, H. Suchockiej, przeciwko odwołaniu z PROP prof. E. Symonides i dra inż. J. Wróbla przez min. Z. Hortmanowicza; wysłuchała listu J. Komornickiego, odwołanego ze stanowiska Głównego Konserwatora Przyrody; przyjęła raport komisji pod przewodnictwem prof. Z. Denisiuka, badającej sytuację w Wielkopolsce.

skim PN; przyjęła uchwałę negatywnie oceniającą decyzje personalne min. Z. Hortmanowicza.

6) 27.05.93. Omawiano problemy zagrożenia i ochrony ekosystemów w dolinie Wisły i innych dużych rzek. Rada przyjęła uchwałę sprzeciwiającą się koncepcji kaskadyzacji Wisły i drogi wodnej wschód-zachód; upowszechniona przez prasę uchwała wywołała szerokie społeczne echo.

7) 8.10.93. Omówiono stan realizacji ustawy o ochronie przyrody, zaopiniowano kandydatów na dyrektorów Białowieskiego i Wielkopolskiego PN, przyjęto uchwałę w sprawie funkcjonowania Krajowego Zarządu Parków Narodowych.

8) 26.01.94. Omówiono problemy ochrony przyrody na tle projektów zmiany podziału administracyjnego kraju, opiniowano kandydatów na trzech dyrektorów parków narodowych.

9) 26-27.05.94. Sesja wyjazdowa: Poznań-Turew-Wielkopolski PN. Omawiano problemy ochrony przyrody na tle rozwoju obszarów wiejskich, przyjęto wnioski w sprawie przeciwdziałania ubożeniu zasobów przyrody na obszarach wiejskich.

10) 12-13.01.95. Sesja wyjazdowa w Białowieży, wspólna z Komitetem Ochrony Przyrody PAN i Radą Naukową Białowieskiego PN. Uczczono 75-lecie powołania Tymczasowej Państwowej Komisji Ochrony Przyrody, omówiono problemy ochrony Puszczy Białowieskiej, uchwalono apel do Sejmu i Senatu oraz kilka uchwał w sprawie Puszczy Białowieskiej i Białowieskiego PN.

11) 27.10.95. Omawiano zasady ochrony ryb i gospodarowania rybostanem w rezerwatach wodnych i wodach parków narodowych.

12) 21.12.95. Sesja sprawozdawcza kończąca kadencję PROP.

Na sesjach PROP, poza opiniowaniem bieżących spraw i rozstrzygnięciem sporów, wyrażano poglądy i zajmowano stanowisko, na których mógł się opierać Departament Ochrony Przyrody i dyrektorzy parków narodowych, a także mogły się orientować na nie organizacje ekologiczne. Ponieważ Rada kierowała się tylko merytorycznymi racjami i wydawała wyważone opinie – były one dobrze przyjmowane i niejednokrotnie przyczyniły się do uzasadnienia postępowania i uspokojenia opinii publicznej, np. w sprawie protestów przeciwko ukończonej już budowie tamy czorsztyńskiej, w sprawie Puszczy Białowieskiej.

Posiedzenia Prezydium PROP

Prezydium PROP odbyło 14 posiedzeń, w tym dwa wyjazdowe: w Krośnie i Bieszczadzkiem PN oraz w Ojcowskim PN. Na każdym z nich rozpatrywano kilka lub kilkanaście spraw bieżących, przygotowywano program kolejnych sesji. Jedno z ostatnich posiedzeń poświęcono dyskusji z czołowymi działaczami Polskiego Związku Łowieckiego na temat

zasadności ochrony gatunkowej wilka i dzikich kaczek. Prezydium opiniowało też kandydatów ubiegających się o wpisanie na listę biegłych ochrony przyrody.

Komisje Rady

Duża część prac PROP odbywała się w Komisjach, których członkami były także osoby spoza Rady. W komisjach w sumie pracowało ponad 100 osób, niektóre w więcej niż jednej komisji. Sprawozdania szczegółowe z ich pracy są załącznikiem do niniejszego sprawozdania, w którym podano tylko omówienie najważniejszych faktów.

Komisja Parków Narodowych i Rezerwatów

W komisji pracowały 24 osoby pod przewodnictwem prof. Z. Denisiuka, odbyło się 8 posiedzeń, w tym 1 wyjazdowe. Komisja opiniowała projekty nowych parków narodowych i rezerwatów, projekty powiększenia istniejących parków narodowych, projekty nowych rezerwatów biosfery. Pracowała też nad projektem nowej klasyfikacji rezerwatów przyrody i instrukcją sporządzania planów ochrony parków narodowych, opracowała stanowisko w sprawie ochrony torfowisk w Kotlinie Orawsko-Nowotarskiej, projektu olimpiady zimowej w Zakopanem i planu rozbudowy sieci kolejek w Tatrzańskim PN, zagrożenia Wolińskiego PN przez budowę terminali paliwowych w Świnoujściu i in. Przewodniczący i niektórzy członkowie komisji wizytowali niektóre parki narodowe i obszary projektowanej ochrony.

Komisja Ochrony Obszarów Torfowiskowo-Wodnych

W komisji pracowało 16 osób pod przewodnictwem prof. A. Pałczyńskiego, a od marca 1992 r. prof. K. Tobolskiego. Odbyło się 5 posiedzeń, w tym 1 wyjazdowe – wspólnie z Komisją Parków Narodowych i Rezerwatów. Komisja pracowała nad koncepcją inwentaryzacji torfowisk i oceną stanu ich ochrony, oceną zagrożenia jezior lobeliowych i propozycją ich ochrony, oceniła wyniki współpracy polsko-holenderskiej w zakresie przeglądowej mapy torfowisk i in. obszarów podmokłych w Polsce, pracowała też nad koncepcją ochrony torfowisk orawsko-nowotarskich. Komisja organizowała – wspólnie z sekretariatem Konwencji Ramsarskiej – ogólnopolską konferencję nt. ochrony obszarów wodno-błotnych jako środowiska życia ptaków wodnych oraz współorganizowała międzynarodową wycieczkę geologiczną w Bory Tucholskie. Komisja opiniowała też kilka projektów, opracowań i dokumentów.

Komisja Ochrony Krajobrazu

Pracowała w składzie 17 osób, początkowo pod przewodnictwem prof. T. Szczęsnego, a od 1992 r. prof. J. Janeckiego. Otrzymała 6 posiedzeń, w tym 1 wyjazdowe. Opiniowała projekty 9 parków krajobrazowych, omawiała projekty utworzenia parków narodowych na obszarze istniejących parków krajobrazowych (Turnickiego i Mazurskiego). Zajmowała się planami ochrony parków krajobrazowych i gospodarowania w ich otulinie, koncepcją zespołu nadwiślańskich parków krajobrazowych oraz koncepcją ochrony krajobrazu w dolinie Wisły w rejonie m. Bydgoszczy.

Komisja Ochrony Przyrody Nieożywionej

Komisję reaktywowano w styczniu 1992 r., pod przewodnictwem prof. Z. Rubinowskiego po paru latach nieistnienia. Pracowało w niej 15 osób oraz w Podkomisji ds. Ochrony Jaskiń i Obszarów Krasowych także 15 osób. Komisja i podkomisja odbyła 9 posiedzeń, w tym 2 wyjazdowe. Dorobkiem komisji jest opracowanie zasad naukowej inwentaryzacji i dokumentacji jaskiń oraz opublikowanie odpowiedniej instrukcji, ustalenie zasad turystycznego funkcjonowania i zwiedzania jaskiń oraz powołanie naukowych komitetów opiekuńczych dla jaskiń Raj i Niedźwiedziej. Komisja opracowała projekty aktów wykonawczych do ustawy o ochronie przyrody w sprawie ochrony dziedzictwa geologicznego, opiniowała projekty i oceniła zagrożenie 4 rezerwatów przyrody nieożywionej, przygotowała serię artykułów poświęconych kopalni w Wieliczce (opublikowane w „Chrońmy Przyrodę Ojczystą” z. 4 z 1994 r.) oraz popularyzujące ochronę przyrody nieożywionej („Przegląd Geologiczny” nr 3 z 1994 r.).

Komisja Ochrony Zwierząt

Komisja, pod przewodnictwem prof. K. Dobrowolskiego, pracowała – wraz z Podkomisjami ds. Ochrony Żubra oraz ds. Ogródów Zoologicznych – w składzie ponad 30 osób. W komisji przygotowano projekt rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, opracowano zasady postępowania w sprawie dalszej ochrony żubra, niedźwiedzia, bobra, ptaków rybożernych, ptaków drapieżnych i dzikich kaczek, opracowano zasady wyznaczania stanowisk zwierząt – gatunków zagrożonych wyginięciem i ich ochrony. Komisja wystawiła bardzo wiele ocen i opinii do wniosków o odstrzał zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, o wwoz lub wywóz zwierząt z Polski, o realizacji przez Polskę Konwencji CITES, Ramsarskiej i in.

Komisja Ochrony Roślin

Komisja, pod przewodnictwem prof. B. Polańskiego, pracowała w składzie 7 osób, odbyła 2 posiedzenia. Przygotowała projekt rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej roślin, pracowała nad instrukcją sposobu dokumentowania stanowisk roślin objętych ochroną gatunkową w trakcie sporządzania taksacji leśnej, projektów melioracji i projektowania obszarów chronionych. Przewodniczący komisji opublikował „Atlas roślin chronionych”.

Współpraca z Parlamentem, administracją i organizacjami społecznymi

Od 1993 r. PROP rozwinęła korzystną współpracę z sejmową Komisją Ochrony Środowiska, co jest zasługą jej przewodniczącego, mgr inż. J. Komornickiego. PROP jest informowana o planie pracy komisji, zapraszana na posiedzenia, czasami proszona o opinie. Potwierdzeniem pozytywnego stosunku Parlamentu do Rady było zaproszenie nas do udziału w inauguracji Europejskiego Roku Ochrony Przyrody w Senacie i wygłoszenia na niej referatu.

W Ministerstwie Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w pełni korzysta z rad i opinii PROP tylko Departament Ochrony Przyrody, także Departament Prawny przysłał nam do zaopiniowania wiele projektów aktów prawnych. Żaden inny departament nie zwracał się ze sprawami do PROP nawet wtedy, gdy podejmował działania przedstawiane publicznie jako działania na rzecz ochrony przyrody.

Z innych resortów tylko Komitet ds. Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki zwrócił się do PROP o opinię w sprawie polityki turystycznej i programu rozwoju turystyki w Polsce, zaprosił też Radę do uczestnictwa w Kongresie Turystyki Polskiej.

Bardzo rzadko kontaktują się z PROP wojewodowie. Natomiast są częste kontakty z wojewódzkimi konserwatorami przyrody i niektórymi przewodniczącymi wojewódzkich komisji ochrony przyrody. Ci ostatni oczekują od PROP rady i pomocy w wielu sprawach.

Zarówno zawodowi pracownicy ochrony przyrody, jak i działacze organizacji ekologicznych postrzegają PROP jako naukowy i moralny autorytet w sprawach ochrony przyrody. Wiele organizacji ekologicznych zaprasza nas na swoje imprezy, przysłała publikacje, czasem prosi o wsparcie, pomoc lub interwencję. Niejednokrotnie stawia to PROP w niełatwej sytuacji, gdy trzeba zachować lojalność wobec organu administracji rządowej, którego jest ciałem doradczym, a jednocześnie nie zawieść zaufania działaczy społecznych i nie gasić w nich zapału, nie stępiać ostrości ich krytycznego spojrzenia, nawet gdy w krytyce posu-

wają się za daleko. PROP winna utrzymywać i cenić kontakty z organizacjami społecznymi w przeświadczeniu, że najważniejszym atutem ochrony przyrody jest społeczne poparcie, jakie ona może uzyskać.

Samoocena

PROP spełniła odpowiedzialne zadanie i na ogół była przydatna bezpośrednio w rozwijaniu systemu ochrony przyrody lub w obronie przed jego degradacją. Rada nie funkcjonowała jednak tak sprawnie i wydajnie, jak tego wymagała sytuacja. W wielu sprawach nie zabrała głosu lub zabrała z opóźnieniem. Za małą część dorobku Rady docierała do wiadomości publicznej. Nie tylko krótkie sprawozdania z czynności, lecz przede wszystkim referaty, dyskusje, opinie i uchwały sesji plenarnych powinny być publikowane. Za mało było inicjatywy Rady w oddziaływaniu na pracę wojewódzkich komisji ochrony przyrody. Osłabły kontakty ze Światową Unią Ochrony Przyrody. Jedną z przyczyn tego stanu jest fakt, że cała merytoryczna działalność Rady opiera się na społecznej pracy jej członków, mających gdzie indziej swoje zawodowe obowiązki. Do usprawnienia pracy Rady przyczyniłoby się zatrudnienie stałego pracownika merytorycznego oprócz sekretarza technicznego. Pożądane też jest, aby przewodniczącym Rady był ktoś mieszkający na miejscu, w Warszawie.

Trudności, problemy, sprawy do załatwienia

W przyszłej kadencji PROP będzie musiała uwzględnić trudności i problemy, z jakimi boryka się ochrona przyrody w Polsce i powinna uczestniczyć w ich przezwyciężaniu. Do nich należą m.in.

a). Pogarszanie się sytuacji materialnej służb ochrony przyrody, przede wszystkim niskie płace pracowników parków narodowych w porównaniu z płacami w leśnictwie, co niewątpliwie spowoduje odpływ dobrych pracowników.

b). Zwolnienie tempa rozwoju sieci parków narodowych i rezerwatów, co w warunkach pośpiesznej prywatyzacji gruntów staje się zagrożeniem dla realizacji polityki ekologicznej państwa w tym zakresie.

c). Sprzeczności poglądów i interesów w MOŚZNiL (pomiędzy różnymi departamentami), co rodzi „chwiejność” resortu w „gorących” tematach, jak: ochrona doliny środkowej Wisły, ochrona Puszczy Białowiejskiej, uchylanie się od monitoringu żywej przyrody. Nie jest też rzeczą normalną, że od dwóch lat pozostaje nie obsadzone stanowisko Głównego Konserwatora Przyrody.

d). Niedoskonałe funkcjonowanie wielu wojewódzkich komisji ochrony przyrody, pozostawionych całkowicie w rękach wojewodów, którzy

często traktują je jako osobisty organ doradczy, podporządkowany wojewodzie, a nie organ ustawowy. Skład wielu komisji jest przypadkowy, a wybór przewodniczącego często odbywa się pod kątem postawienia tam „swojego” człowieka, który z urzędu będzie wchodził w skład rady nadzorczej Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska.

e). Niewydanie wciąż wszystkich aktów wykonawczych do ustawy o ochronie przyrody, co np. utrudnia działalność Straży Ochr. Przyr.

W zakończeniu sprawozdania wyrażam podziękowanie moim zastępcom, przewodniczącym Komisji, członkom Rady i członkom Komisji za ich pracę i za wspieranie Prezydium Rady w trudnych chwilach. Jestem wdzięczny pracownikom Ministerstwa, przede wszystkim dyrektorowi Departamentu Ochrony Przyrody, drowi inż. Janowi Wróblowi, Jego poprzednikowi prof. drowi Zdzisławowi Harabinowi, drowi Zygmuntovi Krzemińskiemu, pracownikom Krajowego Zarządu Parków Narodowych, dyrektorom parków narodowych – za Ich pracę dla ochrony przyrody i za rzeczową współpracę z PROP. Panu Ministrowi, Stanisławowi Żelichowskiemu, dziękuję za pomoc i życzliwość, jaką zawsze otaczał ochronę przyrody i za współpracę z Radą, która dla nas była wielce użyteczna, a w porównaniu z Jego poprzednikiem – była samą przyjemnością.

21 grudnia 1995 r.

Romuald Olaczek

Sprawozdanie z działalności Komisji Parków Narodowych i Rezerwatów Państwowej Rady Ochrony Przyrody w latach 1991–1995

Komisja Parków Narodowych i Rezerwatów jest jedną z siedmiu komisji problemowych PROP. Jej zadaniem jest rozpatrywanie i opiniowanie wniosków o powołanie nowych obszarów chronionych, wyrażanie opinii w sporach dotyczących funkcjonowania obszarów chronionych i finansowania programów z zakresu ochrony rezerwatowej, wpływanie na politykę ochrony przyrody oraz współdziałanie z innymi komisjami w zakresie ochrony zasobów przyrody żywej i nieożywionej. Przedmiotem zainteresowania komisji były też sprawy osobowe i kadrowe parków narodowych, współpraca administracji parków narodowych z samorządami terytorialnymi i inne. Zgodnie z regulaminem PROP, komisja zbierała się w zasadzie po dwa razy w roku. Ponadto jej członkowie często brali udział w naradach i konferencjach dotyczących spraw parków narodowych, przepisów prawnych i funkcjonowania obszarów chronionych w Polsce.